

Таблиця 4. Спектр ризиків

Об'єкт ризику	Ризики підприємства			
	Фактори ризику	Подія 1	Подія 2	Подія 3
Чистий дохід від реалізації				
Чистий прибуток				
Грошовий потік				
Зовнішня заборгованість				
Інвестиції в основні засоби				
Персонал				
Капіталізація (вартість) підприємства та операційної діяльності				

– прогнозування ризиків персоналу здійснюється за допомогою показників, що відображають ефективність роботи підприємства і окремих його співробітників.

Усі вищезазначені об'єкти ризику можна представити в таблиці як спектр ризику, а саме (табл. 4).

Висновки

Отже, відомо, що управління ризиками пройшло довгий шлях свого становлення, на нашу думку, воно зараз більше сприймається як перешкода на шляху до інновацій та диверсифікації, але ми переконані, що в майбутньому менеджери з управління ризиками будуть мати більше значення в бізнес-процесах та в прийнятті рішень. Прискорення технологічних змін (3D друк, використання дронів, штучний інтелект та хмарні сервіси) є перевіркою навичок ризик-менеджерів – і в якійсь мірі будуть визначати їх вплив у бізнес-середовищі. Також ми вважаємо, що найвище керівництво буде очікувати від них ефективної роботи та підготовки організації до багатьох загроз цифрового століття – кіберзлочинність, збоїв у репутації та соціальних медіа, тобто як ризик-менеджери зможуть використовувати нові технології та методи управління ризиками в подальшій діяльності. Зазначимо, також вони зможуть створювати нові джерела вартості, визначати майбутні можливості, а також загрози для підприємства.

Ключовим аспектом даного підходу є позиціонування ризик-менеджера як бізнес-партнера є певною мірою інновацією та носить перспективний характер. Таким чином, розширення кола його знань та завдань є обов'язковою умовою. Зазначимо, що визнання його в якості бізнес-партнера вимагає розвитку навичок за межами традиційного управління ризиками та кола обов'язків. Знання цифрових технологій і

даних та здатність ефективно взаємодіяти з Радою директорів є першочерговими вимогами.

На нашу думку, професійні стандарти в галузі управління ризиками на даний час в стадії розробки, але ми вважаємо, що саме сертифікація необхідна для цієї професії. Одним з результатів якої стане краще навчання і розробка більшої кількості навчальних матеріалів для управління новими питаннями в ризик-менеджменті, які ризик-менеджери повинні вирішувати, щоб закріпити свій статус в якості ділових партнерів.

Список використаних джерел

1. Актуальность развития риск-менеджмента. Роль риск-менеджера. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://bainr.ru/article28.html>
2. Обзор статистики зарплат профессии. Риск-менеджер в Украине [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.trud.com/salary/2/76033.html>
3. Профессия. Риск-менеджер [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kadry.ru/articles/detail.php?ID=17769>
4. Риск-менеджер: зарплаты и требования в Киеве [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://hrliga.com/index.php?module=news&op=view&id=8566>
5. Риск-менеджер: новая и перспективная профессия [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jobway.ru/articles/articles/?id=147>
6. The changing role of the risk manager [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.acegroup.com/eu-en/assets/ace_changing-role-of-risk-managers.pdf
7. The challenge of project risk management [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cio.com/article/2925775/risk-management/security-is-a-myth-your-project-is-never-safe.html>
8. Risk management becomes official [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://articles.economicstimes.indiatimes.com/2002-05-08/news/27366011_1_risk-management-chief-risk-officer-business-risk

Н.І. БЕРЕНДА,
к.е.н., доцент, Національний університет харчових технологій,
О.В. ХАБЕНКО,
студентка, Національний університет харчових технологій,
І.С. РУДЕНКО,
студентка, Національний університет харчових технологій

Особливості проведення аудиту облікової політики підприємства

У статті висвітлено економічну сутність облікової політики підприємства, визначені фактори її змін та наслідки таких змін, досліджено особливості аудиту облікової політики. При цьому авторами наведена характеристика основних етапів – початкового, основного і завершального – та зроблено висновки, що аудит облікової політики дозволить підприємству, яке перевіряється, більш раціонально і правильно обирати форми і методи бухгалтерського обліку.

Ключові слова: аудит, процес аудиту, облікова політика, фінансова звітність, наказ про облікову політику.

Н.И. БЕРЕНДА,
к.е.н., доцент, Национальный университет пищевых технологий,
Е.В. ХАБЕНКО,
студентка, Национальный университет пищевых технологий,
И.С. РУДЕНКО,
студентка, Национальный университет пищевых технологий

Особенности проведения аудита учетной политики предприятия

В статье освещена экономическая суть учетной политики предприятия, определены факторы ее изменений и последствия таких изменений, исследованы особенности аудита учетной политики. При этом авторами приведена характеристика основных этапов – начального, основного и завершающего – и сделаны выводы о том, что аудит учетной политики позволит предприятию, которое проверяется, более рационально и правильно выбирать формы и методы бухгалтерского учета.

Ключевые слова: аудит, процесс аудита, учетная политика, финансовая отчетность, указ об учетной политике.

N. BERENDA,
c.e.s., National University of Food Technologies,
O. KHABENKO,
student, National University of Food Technologies,
I. RUDENKO,
student, National University of Food Technologies

Features auditing accounting policies

In the article the economic substance of the company's accounting policies, the factors of change and the consequences of such changes, the features of auditing accounting policies. The author shows the characteristics of the main stages: initial, main and final conclusions and that the audit of accounting policy will allow the company to be audited, more efficiently and correctly choose the forms and methods of accounting.

Keywords: auditing, process auditing, accounting policies, financial statements, order of accounting policies.

Постановка проблеми. Аудиторська діяльність є одним із видів підприємницької діяльності, яка має на меті використання різного роду методичного та організаційного забезпечення, що дають змогу об'єктивно оцінити стан підприємства, яке перевіряється. Важливість процесу аудиторської перевірки пояснюється тим, що аудиторський висновок, який надається по завершенні аудиторської перевірки та містить думку незалежного експерта-аудитора про достовірність та повноту складання фінансової звітності, гарантує дотримання всіх принципів, методів та процедур бухгалтерського обліку та законність діяльності суб'єкта господарювання.

Ознайомлення з діяльністю підприємства аудитор починає з дослідження його облікової політики. Оцінка облікової політики дозволяє визначити особливості обліку на підприємстві, розробити план перевірки з урахуванням специфіки діяльності і загального фінансового стану підприємства. Важливість даного етапу пояснює актуальність самого дослідження, особливість та методіку проведення аудиту облікової політики.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Питання проведення аудиту облікової політики у наукових дже-релах приділяється велика увага. Значний інтерес до даної проблеми проявляють не лише українські вчені. Питання, які пов'язані з методикою проведення аудиту облікової політики, знайшли своє відображення у роботах таких авторів, як Т.Є. Качанової, А.Ж. Пшеничної, Є.І. Ширкіна, М.Т. Щирби, С.Р. Яцишина та ін.

Метою статті є дослідження особливостей проведення аудиту облікової політики на підприємствах.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності. Подібне визначення наводиться у МСБО 8: облікова політика – конкретні принципи, основи,

домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінзвітності.

Розробкою облікової політики здебільшого займається бухгалтерська служба (або бухгалтер). Для визначення окремих показників можуть залучатися інші фахівці підприємства. Наприклад, для визначення методу оцінки вибуття запасів, нарахування амортизації необоротних активів – матеріально відповідальні особи (комірники, фахівці служби головного механіка, головного інженера та ін.).

Окремі елементи облікової політики можуть встановлюватися установчими документами, наприклад необхідність складання окремого балансу філіями.

Встановлена підприємством облікова політика застосовується всіма філіями, представництвами, відділеннями та іншими відокремленими підрозділами незалежно від їх місцезнаходження.

Згідно зі статтею 4 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» принципом «послідовності» бухгалтерського обліку та фінансової звітності передбачено постійне (з року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики.

Але бувають випадки, коли не обійтися без зміни облікової політики.

Згідно з пунктом 9 П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» облікову політику дозволено змінювати тільки у випадках:

- зміни статутних вимог;
- на вимогу органу, що затверджує положення (стандарту) бухгалтерського обліку;
- якщо зміни забезпечать достовірне відображення подій або операцій у фінансовій звітності підприємства.

У разі змін в обліковій політиці підприємство у примітках до фінансової звітності розкриває:

- причини та суть зміни;

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

– суму коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року або обґрунтування неможливості її достовірно-го визначення;

– факт повторного подання порівнянної інформації у фінансових звітах або недоцільність її переобрахунку.

Наслідки зміни облікових оцінок слід включати до звіту про фінансові результати у тому періоді, в якому відбулася зміна, а також у наступних періодах (якщо зміна впливає на ці періоди) та до тієї самої статті звіту, яка раніше застосовувалася для відображення доходів або витрат, пов'язаних з об'єктом такої оцінки.

Згідно з пунктом 21 П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансовій звітності», якщо зміст і сума змін в облікових оцінках мають суттєвий вплив на поточний період або очікується, що суттєво впливатиме на майбутні періоди, їхній зміст та суму потрібно розкривати у примітках до фінансової звітності.

Необхідно відзначити, що для різних видів бухгалтерського обліку в залежності від функцій управління розробка облікової політики має свої особливості, які представлені на рис. 1.

Аудит облікової політики – це певний вид діяльності, який полягає у зборі фактів, що мають відношення до роботи підприємства, а також в їхній оцінці. Здійснюється він незалежно, компетентною у даній сфері особою. Спираючись на встановлені раніше критерії, аудитор робить висновки про те, наскільки якісно функціонує та чи інша організація. Тобто аудит облікової політики – це така перевірка, яка проводиться незалежно і завершується висловленням думки фахівця про те, в якому стані перебуває фінансова звітність підприємства.

Основною його метою є об'єктивне визначення правдивості зібраної інформації. Крім того, аудит облікової політики підприємства покликаний стежити за тим, щоб клієнт дотримувався норм закону та господарського права, своєчасно та в повному обсязі платив податки.

Достовірність отриманої інформації важлива для оцінювання роботи ринку капіталу та підвищення її ефективності. Також вона дозволяє передбачити можливі наслідки рішень, прийнятих в економіці.

Аудит облікової політики проводиться у три етапи, які можна поділити на: початковий, основний та завершальний. Детальна характеристика кожного етапу представлена на рис. 2.

Слід відзначити, що аудитору необхідно уважно підходити до аналізу Наказу про облікову політику під час виконання вище вказаних етапів. Необхідно звернути увагу на положення наказу, щодо яких у аудитора можуть виникнути певні сумніви.

Особливості роботи аудитора залежать від тих цілей, відповідно до яких він проводить перевірку.

У першому випадку аудитор мусить добре вивчити облікову політику тієї особи, яку він буде опитувати. Даний вид перевірки проводиться з такими цілями. По-перше, вона потрібна, щоб підтвердити факт наявності на підприємстві облікової політики. А по-друге, вона необхідна, щоб оцінити, наскільки раціонально і правильно обрані форми і методи ведення бухгалтерського обліку.

Перед тим як проводити аудит облікової політики, аудитор повинен ознайомитися з рядом документів, а саме:

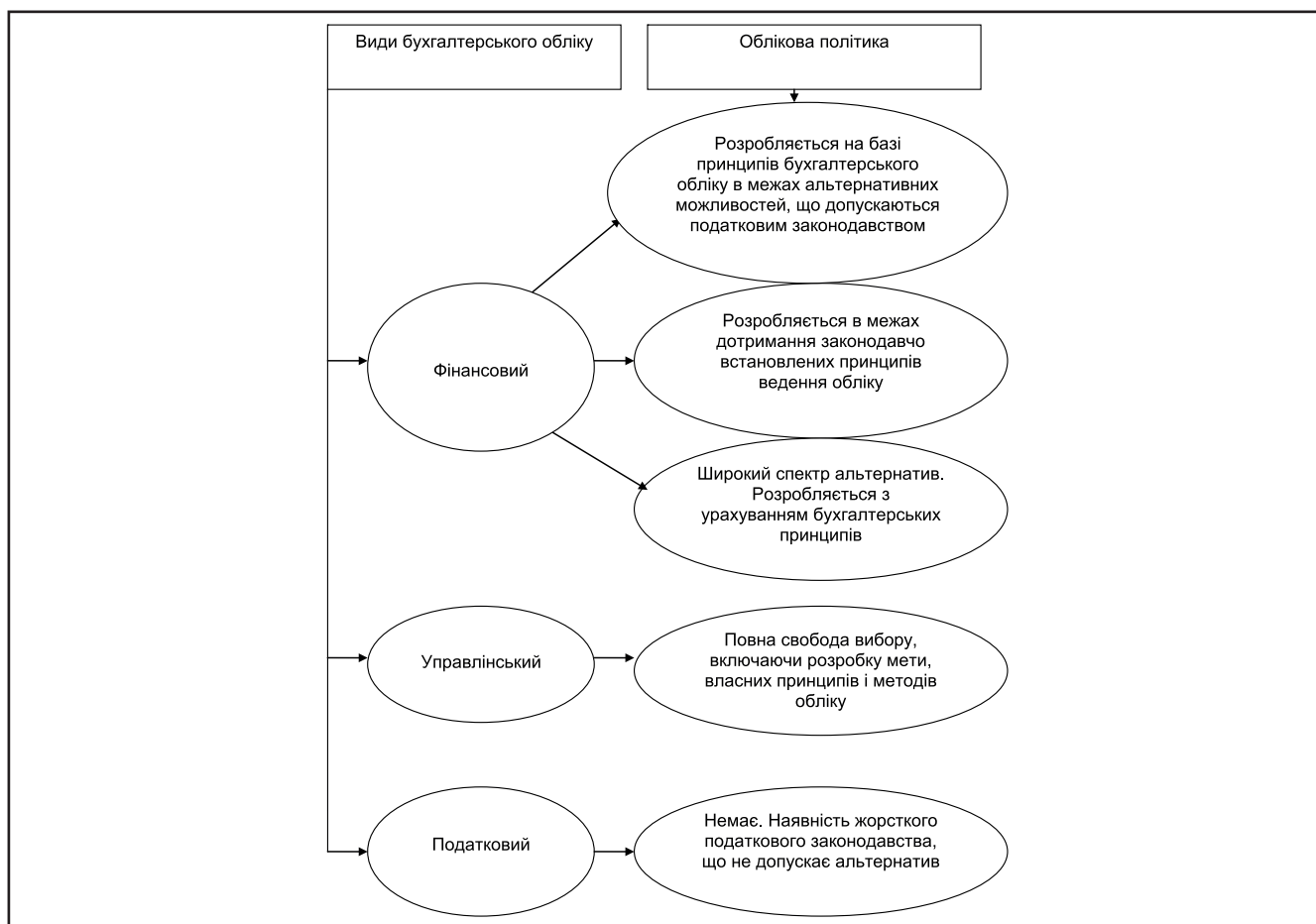

Рисунок 1. Облікова політика за видами бухгалтерського обліку

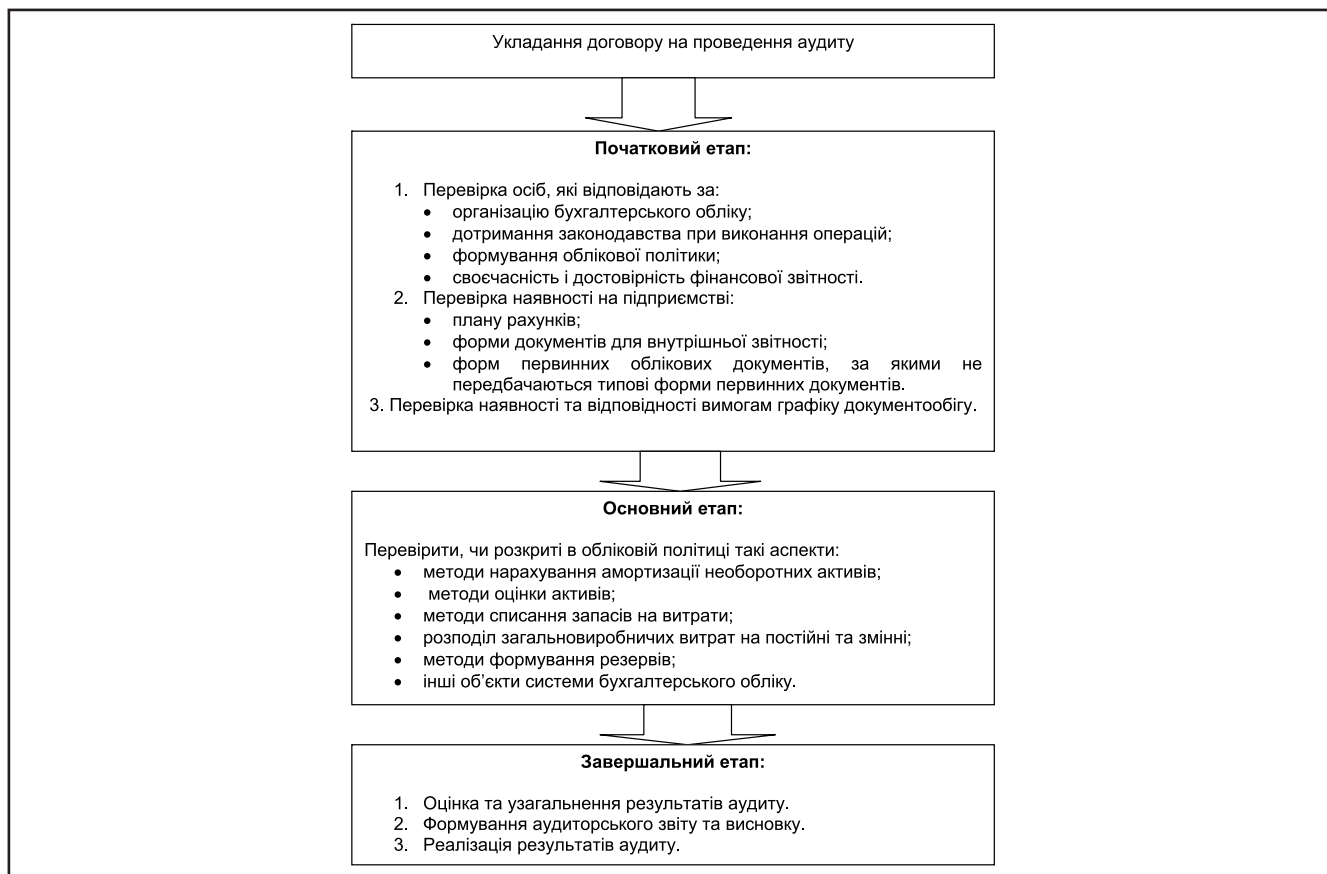

Рисунок 2. Характеристика основних етапів аудиту облікової політики

– графіком документообігу усередині організації;
 – наказом про облікову політику;
 – робочим планом рахунків;
 – правилами, за якими обробляється інформація і виробляється обіг документів;
 – змінами, які відбулися в обліковій політиці, – які в свою чергу можуть істотно впливати на рішення, що приймають особи, які використовують результати бухгалтерської роботи в поточному або в наступних роках.

Дуже важливий аудит облікової політики саме для бухгалтерських цілей. Як правило, його результати істотно впливають на те, яка думка складеться у аудитора з приводу достовірності інформації про фінансовий стан підприємства.

Проведення аудиту облікової політики для податкових цілей затверджується керівником підприємства. Наказ набирає чинності з першого дня того року, який слідує за роком його підписання. Аудит цього типу складається з двох розділів: організаційно-технічного та методологічного.

У рамках даної перевірки аудитор, так само як і в першому випадку, зобов'язаний спочатку відповісти на ряд питань, що стосуються проведення обліку, а потім провести їх ретельний аналіз.

За наслідками аудиторської перевірки облікової політики аудитор складає аудиторський звіт, в якому він фіксує недоліки, які були виявлені у ході перевірки, обґрунтовує можливі негативні наслідки та надає конкретні пропозиції з метою їх усунення.

Висновки

Отже, у процесі розвитку ринкових відносин зростає роль проведення аудиту облікової політики, що обумовлено під-

вищенням вимог до інформації, яка надається у фінансовій звітності. Аудит вирішує цілу низку завдань, які дозволяють досягти його основної мети, – це підтвердження відповідності облікової політики законодавчим вимогам, а також законності діяльності підприємства. Досягненню оставленої мети також сприяє застосування певних методів і процедур, які можуть різнитися залежно від етапу аудиторської перевірки (початкового, основного та завершального). Аудиторська діяльність в Україні законодавчо регламентована, і основне місце в ній займають Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, яких слід дотримуватись під час перевірки облікової політики на підприємстві. В цілому аналіз порядку формування і реалізації облікової політики є важливою складовою аудиторської перевірки, що має неабиякий вплив на думку аудитора про достовірність бухгалтерської звітності.

Список використаних джерел

1. Про аудиторську діяльність [Електрон. ресурс]: Закон України від 22.04.93 №3125 XII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>. – Законодавство України.
2. Яцишин С.Р. Облікова політика: формування та контроль за її дотриманням [Електрон. ресурс] / С.Р. Яцишин. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlca_ekon/2011_36/107.pdf. – НБУ ім. В.І. Вернадського.
3. Ширкина Е.И. Аудит учетной политики [Текст] / Е.И. Ширкина, И.П. Василевич // Бухгалтерский учет. – М., 2000. – № 15. – С. 41–45.
4. Давидов Г. Облікова політика підприємства як об'єкт аудиторської перевірки [Текст] / Г. Давидов, Н. Шалімова // Вісник ТНЕУ. – 2007. – №3. – С. 468–474.

УДК 338.48:005.332.4

А.В. КОЛОДИЙЧУК,

к.е.н., доцент, Ужгородський торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету

Фактори впливу на конкурентоспроможність підприємств готельного бізнесу

Розглянуті чинники, що визначають конкурентоспроможність підприємства під кутом зору різних авторів. Окреслено зовнішні фактори, що забезпечують конкурентоспроможність підприємств готельного бізнесу: чинники макросередовища (економічні, науково-технічні, політичні, демографічні, соціокультурні, географічні, міжнародне оточення) і чинники мікросередовища (постачальники, посередники, контактні аудиторії, споживачі, конкуренти). Визначено й охарактеризовано внутрішні чинники забезпечення конкурентоспроможності підприємств готельного бізнесу, зокрема чинники, що характеризують підприємство; чинники, що характеризують послугу; чинники, що характеризують якість обслуговування.

Ключові слова: конкурентоспроможність, підприємства готельного бізнесу, менеджмент, зовнішні чинники, внутрішні чинники, маркетинг, макросередовище, мікросередовище, ефективність, послуги.

А.В. КОЛОДИЙЧУК,

к.э.н., доцент, Ужгородский торгово-экономический институт
Киевского национального торгово-экономического университета

Факторы влияния на конкурентоспособность предприятий гостиничного бизнеса

Рассмотрены факторы, определяющие конкурентоспособность предприятия с точки зрения различных авторов. Определены внешние факторы, обеспечивающие конкурентоспособность предприятий гостиничного бизнеса: факторы макросреды (экономические, научно-технические, политические, демографические, социокультурные, географические, международное окружение) и факторы микросреды (поставщики, посредники, контактные аудитории, потребители, конкуренты). Определены и охарактеризованы внутренние факторы обеспечения конкурентоспособности предприятий гостиничного бизнеса, в частности факторы, характеризующие предприятие; факторы, характеризующие услугу; факторы, характеризующие качество обслуживания.

Ключевые слова: конкурентоспособность, предприятия гостиничного бизнеса, менеджмент, внешние факторы, внутренние факторы, маркетинг, макросреда, микросреда, эффективность, услуги.

А. КОЛОДИЙЧУК,

PhD, Associate Professor of Uzhgorod Trade and Economic Institute of the Kyiv National Trade and Economic University

Factors that influence on the competitiveness of enterprises of hotel business

The factors that determine competitiveness of enterprise from the perspective of different authors are considered. External factors that ensure the competitiveness of enterprises in hotel business, macro environment factors (economic, scientific and technical, political, demographic, socio-cultural, geographic, international surroundings) and micro factors (suppliers, intermediaries, contact audiences, consumers, competitors) are outlined. Internal factors that ensuring the competitiveness of enterprises in hotel business, including: factors that characterize the company; factors that characterize the service; factors that characterize the quality of service are defined and characterized.

Keywords: competitiveness, enterprises of hotel business, management, external factors, internal factors, marketing, macroenvironment, microenvironment, effectiveness, services.

Постановка проблеми. Розвиток готельного бізнесу в Україні, тенденції якого свідчать про зростання кількості готелів, формування українських керуючих компаній, обумовлюють загострення конкуренції на ринку готельних послуг та актуалізують вирішення проблеми забезпечення конкурентоспроможності підприємств готельного бізнесу.

Конкурентоспроможність підприємств готельного бізнесу та їхніх послуг залежить не лише від результатів їхньої поточної діяльності, а й від ефективних організаційних та економічних рішень, таких як: докорінна зміна управління підприємствами готельного бізнесу, задоволення зростаючих вимог туристів до якості готельного обслуговування.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. У сучасній світовій і вітчизняній літературі теоретичні проблеми конкуренції і конкурентоспроможності підприємств досліджуються в наукових працях: Г. Азоева, І. Ансоффа, Г. Багієва, М. Бойка, О. Віханського, С. Гаврилюка, Ф. Котлера, І. Мендела, М. Портера, А. Стрікленда, Т. Ткаченка, А. Томпсона, В. Федорченка, Й. Шумпетера та ін.

Однак недостатньо розробленими залишаються теоретико-методологічні, організаційні та економічні аспекти забезпечення конкурентоспроможності й ефективного управління внутрішнім потенціалом і чинниками зовнішнього середовища підприємств готельного бізнесу і потребують подальших досліджень.